

20.83x30.51	32	278	עמוד	לאשה	30/03/2009	17378702-5
מרכז דף חדש - מרכז לגישור גירושין - 93000						

דרוש

מבוגר אחראי

פתאום, אחרי הגירושים, לומדים לא מעט אבות להכיר את הילדים שלהם, שטופלו כל השנים על ידי האם בעוד הם, הגברים, שקעו בעבודה ובקריירה. איך עושים את זה נכון, כדי לא להגיע למצב בו מתגרשים גם מהילדים

מאת דפנה לוי

ספרו "גבר ואשתו" טוני פרסונס, הסופר הבריטי המצליח, מתאר סי' טואציה, שנדמה שמרבית האבות הגירושיים מכירים מקרוב: אחר צהריים של שנת, זה התור שלך לשמור על הילדים ואתם יוצאים למקרוגלד'ס. סביב שולחן הפלסטיק הד' ביק מתנהלות שיחות קטועות. אתה מביט בילד שנוגס בהמבורגר שלו. הוא דומה לך כמו שתי טיפות מים, ובכל זאת אתה יודע עליו מעט מאוד ואין לך מושג באיזה שפה הוא מרבר. אתה מנסה לשאול אותו שאלות על החברים ועל בית הספר, אבל איכשהו מה שדמיינת שתהיה שיחה אינטימית מתפתחת לוויכוח סתמי, שבסיומו אתה נוחף בו על כך שהוא שוב שפך את הקטשופ על המכנסים. ואז אתה שם לב שאתם ריאולוגים, בדיוק, מתנהלים סביב רוב השולחנות האחרים. גם שם יושבים ילדים עם אבות טופשבווע שלהם.

עצוב? עו"ד דגנית אלישיב, והמאמנת והמגשרת יעל טמיר, משוכנעות שזה לא מוכרח להתנהל כך. שתיהן הקימו את מרכז "דף חדש" המיועד לסייע לזוגות בהליכי גירושים לפרק את החבילה בצורה שתמוער ככול האפשר את הפגיעה בילדים, ותצייד את ההורים בכלים מתאימים לתיקשורת. אחרי הכול, הן אומרות, ההורים הרי לא מתגרשים מהילדים.

אלישיב וטמיר מספקות גם הדרכה צמוד לגברים שאחרי הגירושים מוצאים את עצמם לראשונה בחייהם נדרשים לתפקד כאבות במשדה מלאה. "אלו גברים, שבדרך כלל יצאו מהבית מוקדם בנוקד וחזרו אחרי שהילדים כבר ישנים, ואין להם מושג מה כרוך בלטיפול בהם", הן אומרות. "יש הרבה מאוד אבות כאלה, שלמעשה לא תפקדו כמעט כאבא, אבל כשהחבילה מתפרקת, הילדים נמצאים אצלם כמה ימים כשבווע, והם לא יודעים איך להתמודד עם זה. בהרבה מקרים הם מוצאים את עצמם מתפקדים רק ככייבי סיטר, ומעבירים את הזמן עד שהילד חוזר לאמא. אנחנו מלמדות אתם, בתהליך של אימון אישי,

איך להיות אבא, איך לדבר עם הילדים שלהם ומה הם יכולים לעשות יחד. איך לספק לילד את אותם דברים שאמא נותנת לו בימים שהוא אצלה".

● זה לא מאוחר מדי לנסות להתקרב לילדים אחרי שאתה עוזב את הבית?

"אין דבר כזה מאוחר מדי", מדגישה דגנית. "תמיד אפשר ללמוד. אנחנו מציעות לאבות גרו' שים להתייחס למשבר הזה, לעזיבת הבית, לשינוי המצב, כאל הזדמנות לשנות דברים. אם עד לאותו יום הם היו שקועים בעבודה ולמעשה לא לקחו חלק ממשי בחינוך של הילדים, זאת ההזדמנות שלהם להשפיע, להיות שם, להשמיע את קולם. פתאום הם חייבים להקדיש זמן לילדים שלהם, לבלות איתם, לשוחח איתם, וזאת הזדמנות להיות מעורבים הרבה יותר מאשר בימים שבהם הם הלכו לעבודה והשאירו את כל האחריות על מי שהייתה בת הזוג שלהם".

פתרונות יצירתיים

אלישיב וטמיר שתיהן גרושות, שתיהן אימהות לילדים, הקימו את המרכז בעקבות ניסיון האישי. שתיהן נעזרו בגישור ובאימון אישי כדי להגיע להסכמים עם בני הזוג שלהן לשעבר, ושתיהן משתמשות בטכניקות הללו כדי לתקשר כשצריך - וכשיש ילדים, צריך לתקשר לעתים קרובות מאוד, בעיקר אם רוצים להעניק לילדים תחושה שהם לא איבדו את אחד ההורים בעקבות הפירוד.

אלישיב אומרת שהיא בחרה להתמחות בהסכי' מי גירושים, אבל להתמקד בהליכי גישור בלבד. כעורכת דין היא לא מייצגת את אחד הצדדים באופן אישי. "זה משהו באופי שלי", היא מודה. "אני רוצה שהם יגיעו לפתרונות יצירתיים ויוכלו להיות עם ההסכם שעליו הם חותמים, לא לנצל את המשבר כדי לעודד בני זוג להתנגח זה בזה, ולא להגיע למצב שבו צד אחד לכאורה מנצח, וכי פועל מתקבל הסכם שאי אפשר לקיים".

● הרבה זוגות שעומדים להתגרש רואים בעי' ני רוחם קרבות של עורכי דין שיותירו אותם בלי גרוש.

"אנחנו מלמדות אתם שאפשר גם אחרת", היא

אומרת. "כשמגיעים להסדר בתהליך של גישור, הצרכים והיכולות של שני הצדדים נלקחים בחי' שבו, מתוך הכרה שהמטרה המשותפת היא טובת הילדים, והיא חשובה יותר מכל דבר אחר. אבל הסכם הגירושים הוא רק צעד ראשון, אחר כך צריך ללמוד לחיות את החיים החדשים, החיים שאחרי הפירוד".

● גברים ונשים מתמודדים עם זה אחרת?

"גם גברים וגם נשים", אומרת טמיר, "מוצאים את עצמם מול בוד ענק ומול השאלה 'מה עושים עכשיו?' בדרך כלל התהייה הזו חריפה יותר אצל גברים, משום שנשים על פי רוב נשארות בבית, ממשיכות איוו שגרה. הן רגילות לתפקד עם הילדים, לנהל את הבית. אצלן הבעיה הגדולה עלולה להיות המצב הכלכלי החדש, שלא מאפשר להן לחיות כמו שהן חיו עד כה.

"הרבה גברים מתקשים להתמודד עם הדברים הכי קטנים בחיים, משום שהם היו רגילים לבוא הביתה, לקבל אוכל מוכן, לקבל את כל שירותי הבית ולהתכונן לילדים ישנים במיטותיהם. פתאום הם יושבים לבד, הילדים שלהם ישנים בבית אחר, איש לא מחכה להם. זה קשה. זה מצריך הרבה כוח להתמודדות".

● חלק מהם היו בוודאי אבות פעילים ושות'פים, לא?

"גם לאבות כאלה", אומרת אלישיב, "יש קושי גדול כשהם עוזבים את הבית. אם הכנת ארוחת ערב, ישיבה עם הילדים, שיחות על מה שקרה במשך היום, מקלחת, סיפור לפני השינה - כל אלה היו חלק מהשגרה שלהם, הם מוצאים את עצמם פתאום מנותקים מהיומיום של הילדים. הם צריכים להסתגל לשגרה אחרת בימים שהילדים לא אצלם. יש מי שמסוגלים להעסיק את עצמם, אבל אחרים חווים ייאוש נורא".

"שירגישו שגם פה יש בית"

קובי, 35, התגרש לפני שנה. יש לו ילדה בת עשר וילד בן ארבע וחצי. הוא טכנאי מחשבים ועור' כר בשעות לא שגרתיות, והוא מודה, שהגירושים טלטלו אותו, לא רק משום שהוא מצא את עצמו והמשך

13.21x30.41	33	עמוד 278	לאשה	30/03/2009	17378705-8
מרכז דף חדש- מרכז לגישור גירושין - 93000					

והמשך

מתקשה לתפקד לבד, אלא משום שהבין, שאם לא יקיים בית של ממש בעבור הילדים שלו, הוא עלול לאבד איתם את הקשר.

"הדבר הראשון", מספר קובי, "היה לקבל החלטה שיש יומיים בש"בוע שבהם אני לא עונה לקריאות עבודה בערב. הילדים אצלי, ומתחלה רציתי שהם גם ישנו אצלי וירגישו שגם פה זה הבית שלהם, אז אין מצב שאני יוצא בערב ומביא מישהי לשמור עליהם. חוץ מזה, אני קצת מבשל, אני רואה שיהיה אוכל במי

קרר, למדתי איזה תוכניות הם אוהבים בטלוויזיה, מי החברים שלהם, איפה החוגים שלהם. אני לומד דברים שלא ידעתי כשגרתני אתם כאותו נכית".

● **פתאום למדת להיות אבא?**

"לא הייתה לי ברירה. אחת הטענות של אשתי לשעבר כלפי הייתה שאני בקושי רואה את הילדים, וכל השנים חשבתי שזה בסדר, כי ככה זה הפרנסה. אחרי שנפרדנו הבנתי, שאם זה יימשך, אני לא אכיר את הילדה שלי. היא תהיה נערה ולא תרצה לשמוע מאבא שלה. אני בטוח שכיום אני אבא הרבה יותר טוב ממה שהייתי כשהייתי נשוי".

● **וזה לא מפריע לך לצאת לדייטים? לבלות? חשבתי שבשגברים צעירים מתגרשים הם חוזרים לחגוג כמו רווקים.**

"הייתי אבא בגיל צעיר מאוד, ואני מודה, שכי שעובתי את הבית גם אני חשבתי שיהיה פיצוץ, מלא בחורות ובילויים מגניבים ומה לא. בתכל'ס, אני יוצא לפעמים, כשהילדים לא אצלי, אבל אני לא מביא בחורות הביתה כל כך בקלות. אני חושב שהפרידה קצת נייערה אותי, הבנתי שהילדים הם לא רק עול שאני צריך להתמודד איתו, אלא משהו שנורא חשוב לי, ואני צריך להשקיע בו".

הסיפור של קובי (שאגב, ממליץ בכל פה על פורום האבות ברשת tinyurl.com/bepwnp) לא מפתיע את אלישיב וטמיר. הן משוכנעות שהרבה מהאבל, הייאוש וחוסר האונים שתוקפים אבות צעירים כשהם עוזבים את הבית שבו גדלים ילדיהם, היו מתפוגגים לו למדו אותם אבות לראות המצב החדש הזדמנות לתיקון. "הרבה גברים לא יודעים לדבר עם הילדים שלהם", אומרת טמיר. "וכשהם מוצאים את עצמם בחברת הילדים פעמיים בשבוע, הם רוצים להפיק מהיחד שלהם משהו בעל משמעות. מה עושים? לומדים לאט לאט להקשיב לילדים, להיות כמו אימא".

● **זה לא קורה באופן טבעי?**

"לא תמיד. זה תלוי באישיות של ההורה. בתהליך האימון, אנחנו בודקות עם האב הגרוש את כל הגורמים שחשובים לקשר עם הילד. אלו שינויים הוא צריך לעשות בהרגלי העבודה כדי לפנות זמן לילדים, איזה דפוסי חשיבה מפריעים לו לנהל קשר תקין עם הילד, איך להכין את הבית כדי שיהיה לילד מקום וכמובן איך לא לשקוע במשבר, איך לראות את הדברים החיוביים שיש אחרי הגירושין, למשל זה שאין מריבות ומתח בלתי פוסקים, שיש להם פינה משלהם שבה איש לא מבקר אותם, שהם יכולים לבלות עם הילדים לבד".

● **אבא גרוש הוא לא כפס אוטומטי של ביקר?**

"הרבה גברים חושבים בטעות, שתפקידם לספק לונה פארק אינסופי לילדים שלהם. זה נובע בהרבה מקרים מדגשות אשמה. פירקתי להם את הבית, אז אני חייב לפצות אותם בגדול".

"האמת היא, שהילד לא צריך גן שעשועים בלתי פוסק, הוא צריך עוד הורה, מבוגר אחראי, שידע על הקשיים שיש לו בחברה או בבית הספר, על ההתלבטויות שלו, מישהו שיפגן לו וייתן לו

חום וביטחון, מישהו שהוא יוכל לסמוך עליו ולשתף אותו במה שקורה בחיים שלו".

● **האם זוגות שמגיעים אליכן, הם זוגות שמראש מאמינים בגישור ורוצים להיפרד בהסכמה?**

"לא תמיד. לפעמים אין ביניהם הסכמה על שום דבר, מלבד על הריצון לא לריב ולא להילחם והם בוחרים להתמודד עם כל אי ההסכמות שלהם בדרך של פשרה וכבוד הדדי. יש גם מקרים שעורכי דין שולחים אלינו בני זוג שתהליך הגירושין שלהם נמשך המון זמן, כדי שאלה לא יקלעו לפינג פונג בין עורכי דין אלא ייקחו אחריות וינסחו הסכמים שמתאימים להם באמת".

● **האם גברים תמיד מרגישים מאוימים מבחינה כלכלית, כאילו שהאישה שמתגרשת מהם בהכרח תרושש אותה?**

"לא תמיד. בהליך של גישור הם לומדים להבין, שהילדים שלהם זו אחריות שלהם. שיש להם אינטרס לשמור על רמת החיים של הילדים, לספק להם בית וחינוך, וביגוד וחוגים, כמו קודם. זה יכול להיות קשה כלכלית, ולכן שני הצדדים צריכים להתפשר. אין טעם שנגיע להסכם שבו הגבר מחויב לשלם ואין לו שום דרך לעמוד בזה".

להתקרב לבוגרים

הסיפור של מאיר, 56, שונה מזה של קובי, משום שהוא עזב את הבית והותיר שם ילדה אחת בכיתה י"ב שבינתיים התגייסה לצה"ל, ושני בנים שכבר השתחררו משירות סדיר. במקרה שלו, הסכם הגירושין לא כלל הסדרי ראייה, שכן הילדים היו כבר גדולים, והפחד הגדול שלו היה שהקשר איתם יתנתק, מפני שהוא לא יצליח לספק להם "בית", מקום שיהיה להם טבעי לבוא לבקר או להתארח בו. אלישיב וטמיר אומרות שזה קורה להרבה בני חמישים פלוס, שאינם יודעים איך לשמור על קשר עצמאי עם הילדים הבוגרים שלהם.

"לכאורה", אומרת טמיר, "לא צריכות להיות בעיות, כי בגיל הזה לילדים יש קשר נפרד עם אמא ועם אבא, והם מדברים עם כל אחד מהם בניפרד, אבל למעשה להרבה אבות אין היגלים של תקשורת עם הילדים האלה, והם צריכים להתחיל מחדש וזו עבודה לא קלה".

● **מה הם יכולים לעשות כדי להתקרב לילדים בוגרים?**

"ליצור הזדמנויות לבלות יחד. להזמין את הילדים שלהם לארוחת ערב, להתעניין במה שעוברים עליהם, להציע להם עזרה, אם אפשר. התקשורת עם ילדים שונה בכל גיל, אבל אם הילד חשוב לך, אתה לומד להתמודד עם מה שכל גיל מביא".

● **האם יש גברים שמסחדים להתחיל זוגיות חדשה, מחשש שזה יערער את הקשר שלהם עם הילדים?**

"זוגיות חדשה אכן מטלטלת הכול, משנה את המצב, משנה סדרי עדיפויות ומכניסה מתח ולחץ. זה לא אומר שצריך להימנע ממנה", אומרת אלישיב. "זוגיות חדשה עדיף להתחיל אחרי שלמדת מה היו השגיאות שלך בעבר, ואחרי שברור לך, שהילדים עומדים בראש סדר העדיפויות ואסור שהם יידחקו לשוליים".

"הסוד הוא לנהל תקשורת טובה. גם עם הילדים, שיוכלו לדבר על הזוגיות החדשה, וגם עם בת הזוג הקודמת, אמא של הילדים, שחשוב להראות לילדים שלך שאתה נוהג בה ככבוד, כך הם לימדים שגם בזמן משבר אפשר לדבר ולפתור בעיות".